

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๐

สร้างเรือนใจ

ธรรมะทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ละเอียดอยู่กับกาย วาจา ใจของเรา ทั้งผิดทั้งถูก มีอยู่ในที่แห่งเดียวกัน แต่ทำไมถึงต้องมีผู้แสดงให้ฟัง ก็เช่นอย่างพระพุทธเจ้ามาแสดงให้พวกเราทั้งหลายฟังนั่นแหละ เป็นสิ่งที่มีอยู่แต่เราไม่สามารถจะทราบได้ พระพุทธเจ้าท่านทรงทราบด้วยการพิจารณาของท่านในแง่ต่างๆ แห่งความเป็นสุขเป็นทุกข์ ความกำเริบแห่งกิเลส ตัณหาอาสวะแง่ต่างๆ แสดงขึ้นมาจากภายใน

พระองค์เป็นผู้บำเพ็ญเป็นพระองค์แรกแห่งพุทธศาสนาเรา นี้ ที่เรียก สยัมภู ก็คือทรงบำเพ็ญโดยลำพังพระองค์เอง ไม่มีใครที่จะแนะแนวทางให้เพื่อสันติสุขอันเกษมนั้นเลย ได้ทรงค้นคว้าพิจารณาด้วยพระองค์เอง จนปรากฏขึ้นมาอย่างชัดเจนไม่มีที่สงสัย ทั้งฝ่ายผิดฝ่ายถูก ตลอดถึงผลทั้งความเป็นสุขเป็นทุกข์ ก็ทรงทราบในขณะที่เดียวกันจากการพิจารณา แล้วจึงได้นำธรรมะที่ทรงค้นคว้า และทดสอบทุกสิ่งทุกอย่างโดยสมบูรณ์แล้วออกมาสั่งสอนสัตว์โลก

ศาสนธรรมของพระพุทธเจ้า จึงเป็นที่แน่ใจ เป็นที่ฝากเป็นฝากตาย สำหรับชาวพุทธของเราได้โดยไม่ต้องสงสัย เช่นเดียวกับยาที่นายแพทย์ได้ทำการทดสอบเรียบร้อยแล้วว่ามีผลประจักษ์ แล้วก็ได้นำออกมารักษาโรค ธรรมโอสธเป็นธรรมชาติที่พระองค์ท่านได้ทรงค้นคว้าทดสอบดูจนแน่ใจในพระทัยแล้ว ทั้งผลก็ประจักษ์ในพระองค์เอง จึงได้นำมาสั่งสอนสัตว์โลก ที่เรียกว่า ศาสนาหรือศาสนธรรม ให้เราทั้งหลายได้นำมาประพฤติปฏิบัติอยู่ทุกวันนี้

เมืองไทยเรา ถ้าเราจะเทียบถึงความโง่ความฉลาด โลกเขาก็ว่าเมืองไทยเรานี้โง่กว่าประเทศอื่นๆ ส่วนที่โง่ก็คือสิ่งที่ไม่ได้ศึกษาไม่ได้เข้าใจ เราก็อยกให้ แต่ในแง่แห่งทางพุทธศาสนาแล้ว เมืองไทยเราฉลาด ได้พุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่เลิศมาประพฤติปฏิบัติ เราก็อฉลาดในทางนี้ เพราะได้ฟังคำสั่งสอนของท่านผู้สิ้นกิเลส เรียนวิชาจากท่านผู้สิ้นกิเลส ที่เรียกว่าเป็นจอมปราชญ์แห่งโลกทั้งสาม ไม่มีใครเสมอพระพุทธเจ้าได้เลย

เราได้นำออกมา พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ นั้นเข้ามาสู่จิตใจของเรา พร้อมทั้งการประพฤติปฏิบัติติดกาย วาจา ใจของตนให้เป็นไปตามนั้น เต็มกำลังความสามารถของเราที่จะทำได้ เชื่อว่าเราแม้จะเป็นคนโง่ก็ได้สิ่งประเสริฐไว้ครองใจ จะเรียกว่าฉลาดก็ไม่

ผิด คือโง่ทางหนึ่งก็ฉลาดในทางหนึ่ง ปู่ ย่า ตา ยาย ของเราได้เทิดทูนพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ถูกต้องแม่นยำ จึงเรียกว่าฉลาด เราให้พยายามรักษามรดกอันถูกต้องดีงามนี้ไว้ เป็นสิริมงคลแก่กาย วาจา ใจของเรา เราจะมีสมบัติอันล้ำค่าไว้ครองภายในจิต อยู่ที่ไหนจะเย็น

คนมีธรรมะย่อมมีทางที่จะเย็นได้เสมอไป นอกจากคนไม่มีธรรมะเท่านั้น จึงหาจุดหมายปลายทางไม่ได้ว่าจะมีความร่มเย็นเป็นสุขเมื่อไร ทำไมจึงพูดอย่างนั้น อันนี้เราพูดถึงเรื่องส่วนใหญ่คือ จิต อันเป็นรากฐานสำคัญของการครองโลกครองธรรม ตลอดถึงหน้าที่การงาน ความเป็นอยู่ทุกด้าน ขึ้นอยู่กับใจผู้เป็นหัวหน้าทั้งนั้น ที่ว่าหาจุดหมายปลายทางแห่งความสุขไม่มี ไม่ปรากฏนั้น ก็เพราะไม่มีหลักที่จะให้เกิดจุดหมายปลายทางได้ คือหลักที่ถูกต้องแม่นยำ ที่จะให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวของจิตให้มีความสุขความสบายภายในใจได้นั้น นอกจากการประพฤติปฏิบัติธรรมนี้แล้ว เราจะหาได้ยาก

เราไม่ได้ประมาทเรื่องวัตถุทั้งหลาย ที่โลกถือว่ามีความเจริญ จะมีตึกรามบ้านช่อง มีถนนหนทาง มีที่อยู่อาศัย เป็นที่รื่นเริงบันเทิง ไปประเทศใดเมืองใด ว่าบ้านนั้นเจริญ เมืองเจริญ มันเจริญอยู่ตั้งแต่วัตถุโน้น อิฐ ปูน หิน ทราช เหล็ก ที่เขาก่อเป็นตึกเป็นราม บ้านช่องหรูหรา ไปเพลินหูเพลินตาชั่วครู่ชั่วขณะแล้วก็มีแต่ความทุกข์ แม้ที่สุดผู้ที่เป็นเจ้าของตึกรามบ้านช่องอันใหญ่โตนั้น เราลองไปถามความสุขกับเขาดูซิว่า เขามีจุดหมายปลายทางอะไร เขามีหลักอะไรเป็นเครื่องยึดให้จิตใจของเขาได้รับความร่มเย็นเป็นสุข เพราะเขามีสิ่งเหล่านั้น นี้ก็จะไม่เจอ

เพราะความสุขอันแท้จริงนั้น ไม่ได้อยู่กับสิ่งเหล่านั้นโดยถ่ายเดียว ส่วนใหญ่อยู่กับธรรม ธรรมนี้เป็นสิ่งที่ส่งเสริมจิตใจ ชโลมจิตใจให้มีความชุ่มชื้นเบิกบาน ให้มีสถานที่จอดที่แวะ ที่อยู่ที่อาศัย ที่พึ่งเป็นพึ่งตายได้ ในธรรมนี้เป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึงสอนโดยถูกต้องที่สุดว่า ให้พึงฝึกฝนอบรมจิตใจของตนให้เป็นไปตามหลักธรรม สิ่งภายนอกที่มีมากนัก เราจะได้เป็นสุขเพราะสิ่งเหล่านั้น เพราะกายมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยด้านวัตถุ เช่น ข้าว น้ำ โภชนาหาร เครื่องนุ่งห่มใช้สอยต่างๆ เหล่านี้ เป็นความจำเป็นสำหรับร่างกาย พอใจจะได้รับความสบายได้ด้วยบ้าง

แต่อย่าลืม ความอบอุ่นความสบายอันมีหลักมีเกณฑ์ ซึ่งจะเกิดขึ้นภายในจิต เพราะอำนาจแห่งการบำเพ็ญธรรม ธรรมนี้ให้ผลเป็นสุขภายในจิตใจโดยเฉพาะ อะไรจะขาดตกบกพร่องไปบ้าง เป็นตามคติธรรมดาของโลก อนิจจัง ทุกขัง อนตตา ซึ่งเป็นของไม่แน่นอนมาแต่กาลไหนๆ แต่ใจมีที่ยึด มีที่เหนี่ยว มีที่เกาะ มีที่พึ่ง มีที่อาศัยให้มีความร่มเย็นเป็นสุข

อยู่ภายในตนแล้ว ชื่อว่าเป็นผู้มีสัจจะ ชื่อว่าเป็นผู้มีที่พึ่ง ชื่อว่าเป็นผู้มีความสุขความสบาย
ร่มเย็นภายในจิตใจ

แม้เราคิดไปถึงสิ่งเหล่านั้น มีความแปรปรวนสลายไป และย้อนเข้ามาคิดถึงสกล
กายชีวิตจิตใจของเรา ซึ่งก็อยู่ในกฎธรรมดาเหมือนกัน คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เราก็มอง
เดือดร้อนเสียใจ เพราะใจมีหลักยึด ใจมีเรื้อนใจ ได้แก่ธรรม คือบุญคือกุศล ที่ตนได้สร้าง
เอาไว้ ได้อบรมไว้ เป็นเครื่องสนับสนุนจิตใจให้ได้รับความอบอุ่น แม้สิ่งใดจะสลายไป เรา
ก็ทราบตามหลักคตินิยามเสีย เราไม่ได้เพลินไม่ได้หลงไปตามนั้น เพราะจิตมีที่ยึดมีหลัก
มีแหล่งอยู่แล้ว

เมื่อถึงกาลก็เป็นไปตามที่มีความรู้สึกไว้นี้โดยไม่สงสัย นี่ชื่อว่าสร้างเรื้อนใจ เรื้อนใจ
จึงเป็นอันดับหนึ่งของเรื้อนกาย เรื้อนกายเป็นอันดับที่สอง เมื่อเรื้อนใจมีแล้ว หลักใจมีแล้ว
หลักธรรมมีแล้วภายในใจ เราจะปลูกสร้างอะไรก็ตามภายนอกก็เป็นสิริมงคลไปทั้งนั้น
เพราะใจเป็นตัวสิริมงคลอยู่แล้วด้วยธรรม แต่ถ้าใจหาสิริมงคลไม่ได้แล้ว สร้างอะไรขึ้นก็
ตาม เหมือนกับสร้างขวกสร้างหนามไว้สำหรับปักเสียบตนเอง

เราเคยเห็นคนที่มีสมบัติมากๆ แต่หาความสุขไม่ได้ กลายเป็นเรื่องเสียคน หรือ
กลายเป็นคนเสียคนไปก็เยอะ เพราะอำนาจแห่งสิ่งเหล่านั้นพาให้เพลินลุ่มเนื้อลุ่มตัว
จนกระทั่งเสียคนไป เพราะจิตไม่มีหลักไม่มีที่ยึด ลุ่มเนื้อลุ่มตัวไปกับสิ่งเหล่านั้น
เหมือนกับว่าตนจะได้เหาะเหินเดินฟ้า เพราะมีสิ่งเหล่านั้น แต่เมื่อเวลาสิ่งเหล่านั้นสลายตัว
ลงไป หรือเปลี่ยนแปลงไปเสียอย่างนี้ ความเคยชินของจิต ที่ได้เคยมีความพุงเพื่อเห่อเหิม
มาประจักษ์สัมผัส ไม่เสียไป ยิ่งจะทำให้จิตใจกำเริบ และเกิดความเดือดร้อนวุ่นวายมากขึ้น ที่
เรียกว่าเสียคนได้

ผู้มีธรรมไม่เสีย มีมากมีน้อย รู้ตามความจำเป็นที่จะนำมาใช้ นำมารักษา หรือ
ปกครอง เมื่อเสียไปก็ทราบโดยเหตุโดยผลของมัน ใจก็ไม่ได้เดือดร้อน เพราะหลักธรรม
เป็นหลักใจ หลักใจเป็นหลักธรรม เราอยู่ด้วยธรรม การประพฤติทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อมีธรรม
เป็นเข็มทิศทางเดินแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความราบรื่นดีงาม ทุกเพศทุกวัย

พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนให้รู้จักสำคัญ ของสถานที่อบอุ่น สถานที่แนใจ คือเรื้อนใจ
ได้แก่การปฏิบัติอบรมธรรมะให้เกิดให้มีภายในตน เช่นการให้ทาน ให้ทานเราให้คนนั้น
ยื่นจากมือคนนี้ไปสู่มือคนนั้น ทานที่เราสละไปนั้นก็ไม่ได้เสียหายไปไหน สละออกจาก
ความเป็นประโยชน์ของเรานี้ก็ไปเป็นประโยชน์สำหรับคนนั้น เช่น เรายกอาหารที่ควรจะ

รับประทานอยู่แล้วนี้ให้คนนั้น คนนั้นเขาได้รับประทานอาหาร เราได้รับทานความปิติยินดี ได้รับทานบุญกุศลภายในจิตใจของเรา นั้นเป็นประโยชน์ทั้งสองด้าน

นี่คือว่า เราสร้างเรื่อนใจให้แก่ตัวของเรา สร้างความสุขความสบายให้แก่กาย และใจของผู้อื่นซึ่งมีความหิวโหย เราได้สองประเภท ไม่สูญหายไปไหน การรักษาศีลก็เหมือนกัน ศีลคือความดีงาม เป็นเครื่องระงับดับความคะนองของกาย วาจา ที่แสดงออก อันเป็นของไม่งาม เมื่อมีศีลเป็นเครื่องประดับแล้ว กิริยามารยาท การประพฤติปฏิบัติย่อมมีความสวยงาม เจ้าของก็อบอุ่นเย็นใจ เพราะเจ้าของไม่ได้ทำผิด เพราะล่วงเกินศีลข้อนั้น ๆ ล้วนแล้วตั้งแต่เป็นเรื่อนใจทั้งนั้น

เฉพะอย่างยิ่ง จิตตภาวนา การอบรมจิตให้มีความสงบร่มเย็น ด้วยธรรมบทใดก็ตาม นี่เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งเป็นที่รวมแห่งบุญกุศลทั้งหลาย การให้ทานมากน้อยก็ตาม การรักษาศีลมาเป็นเวลานานเท่าไรก็ตาม สถานที่เก็บกักลงในจิตตภาวนา คือรวมแห่งสมบัติทั้งหลาย ได้แก่บุญกุศลไปรวมอยู่ที่ใจทั้งหมด ฉะนั้นการภาวนาจึงเป็นที่รวมแห่งกุศลน้อยใหญ่ ลงไปอยู่ที่นั่น แล้วสร้างเรื่อนใจให้แก่ตนโดยลำดับๆ จนมีความแนบแน่นมั่นคง รู้สึกตัวอยู่โดยลำดับ

เรื่องโลกอนิจจังมันจะแปรสภาพไปไหน ก็ทราบทุกระยะๆ รู้เท่าตามเหตุการณ์ของมันที่เป็นอยู่ ตนเองก็ไม่หลง จิตใจก็มีความร่มรื่น มีความชุ่มเย็นภายในตัวเอง ยิ่งสร้างได้มาก จิตมีความสงบร่มเย็นมากเพียงไร ก็ยิ่งเห็นประจักษ์ภายในจิตใจว่า เรื่อนใจของเรานี้ มีความแนบแน่นมั่นคงยิ่งขึ้น เรื่อนใจก็คือธรรม ธรรมคือความสงบร่มเย็น หรือความเฉลียวฉลาดรอบคอบ แก้ไขจิตใจของตนในเมื่อคิดออกไปในแง่ต่างๆ ที่เห็นว่าไม่ดีได้ทันทั่วทั้งนี้ชื่อว่า กองมหาสมบัติ ที่เราจะพึงเป็นพึงตายได้อย่างแท้จริง ทั้งปัจจุบันและอนาคต ในเมื่อเรายังได้เดินอยู่ตามวิญญูะนี้ตราบใด เราจะได้อาศัยคุณสมบัติที่เราสร้างนี้ไว้เป็นสมบัติเครื่องปกครองหรือเป็นเครื่องสนองตนเองไปโดยลำดับ

ไปอยู่ในสถานที่ใด เกิดในสถานที่ใด ภาพกำเนิดใดก็ตาม อำนาจแห่งบุญแห่งกุศลที่เราสร้างไว้ นี้จะไม่แยกหนีจากใจของผู้เป็นเจ้าของนั้นเลย จะแนบสนิทติดกับใจนั้นไปทุกกาลสถานที่ ท่านเทียบไว้ว่า ฉายาเอว เหมือนกับเงาเทียมตัว แต่เงานี้ปรากฏในที่แจ้งเท่านั้น เข้าสู่ที่มืดแล้วเงาไม่ปรากฏ ส่วนบุญส่วนกุศลนี้ปรากฏอยู่กับจิต ติดแนบอยู่กับใจตลอดเวลา นี่คือสมบัติของใจแท้ เรื่อนของใจแท้ อยู่ที่ตรงนี้

เราอยู่ในโลก เรามีทั้งโลกมีทั้งธรรม มีทั้งวัตถุมีทั้งนามธรรม เราจำเป็นจะต้องมีความรับผิดชอบด้วยกันทั้งสองอย่าง คือทางด้านจิตใจก็ให้มีอาหารเป็นเครื่องบำรุง ได้แก่

บุญแก่กุศลศีลธรรม ส่วนร่างกายก็ให้มีวัตถุสิ่งของเป็นเครื่องบำรุง พอบำบัดเยียวรักษา ไปตลอดอวสานแห่งชีวิต แม้แต่สัตว์เขาก็ยังต้องทำงาน ต้องวิ่งเต้นชวนขายหาอยู่หากิน มี รวงมีรังเป็นธรรมดา เพราะหาความร่มเย็นเป็นสุข หาที่ปลอดภัย มนุษย์เรายังมีความ ฉลาดกว่าสัตว์ จำเป็นที่จะต้องวิ่งเต้นชวนขาย อย่างหน้าที่การงานของเราทั้งหลายที่ทำอยู่ มาเป็นประจำ ตั้งแต่ตีกด้าบรรพ์มาจนกระทั่งบัดนี้ ก็เพราะความจำเป็นแห่งธาตุขันธ์ คือ ร่างกายมันเรียกร้องสิ่งเหล่านั้นให้ต้องทำ เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นคุณแก่ร่างกาย เป็นสิ่งที่ บำบัดรักษาให้ร่างกายมีความเป็นอยู่ และใจก็ไม่เดือดร้อนวุ่นวายมากจนเกินไป

ฉะนั้นโลกเราจึงอยู่ว่างไม่ได้ ต้องทำงานทั้งภายนอกเพื่อสังขารร่างกายความเป็นอยู่ ทั้งภายในจิตใจโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ที่เราจะต้องสร้างเรื่อนใจ ให้ใจได้รับความ ร่มเย็นเป็นสุข ดังท่านทั้งหลายที่บำเพ็ญมาโดยลำดับนี้ ชื่อว่าดำเนินถูกต้องแล้วตาม ทางของพุทธบริษัท คือลูกเต้าเหล่ากของพระพุทธเจ้า ผู้ทรงบำเพ็ญมาก่อนแล้ว

การให้ทานพระองค์ก็ทรงบำเพ็ญมาแล้ว จนเป็นที่ประจักษ์ ไม่มีใครที่จะเป็นนัก เสียสละยิ่งกว่าพระพุทธเจ้าในโลกอันนี้ ให้ทานทุกสิ่งทุกอย่าง จนกระทั่งไม่มีอะไรจะให้ ทาน เพราะอำนาจแห่งพระเมตตาเป็นสำคัญ ผลที่สุดทรงสละราชสมบัติออกไปบวชแล้ว ก็ ยังต้องได้นำธรรมะมาให้ทานแก่โลก เช่นประธานธรรมะไว้แก่พวกเรา หรือที่เรียกว่าศาสน ธรรม นี้ออกมาจากพระเมตตาของพระพุทธเจ้าล้วน ๆ นี้ก็ชื่อว่าเป็นทานอันหนึ่ง พระองค์ ได้ทรงเสียสละทุกสิ่งทุกอย่าง การรักษาศีล พระองค์ก็เยี่ยม การให้ทานก็เยี่ยม จนกระทั่ง ถึงสละได้หมดภายในจิตใจ ไม่มีสิ่งใดที่ติดข้องเลย จึงได้นำธรรมะเหล่านั้นมาสั่งสอนสัตว์ โลก ให้เราได้ดำเนินตามว่าทางนี้เป็นเกษมทั้งตนและผู้อื่น เป็นทางให้เกิดความร่มเย็นเป็น สุขทั้งตนและผู้อื่น เพราะฉะนั้นศาสนธรรมจึงไม่เคยเป็นพิษเป็นต่อผู้ใดทั้งหมดในโลกนี้ ตลอดมา

ผู้ใดเห็นศาสนาว่าเป็นภัย ผู้ใดเห็นศาสนาว่าเป็นของครีของล้ำสมัย เห็นศาสนาว่า เป็นยาเสพติด ผู้นั้นแลคือผู้เป็นภัยต่อโลกต่อสงสาร ต่อสังคมทั้งหลายตลอดถึงต่อตัวเอง ด้วย เพราะขัดแย้งกับหลักแห่งความเจริญของบ้านเมือง หลักแห่งความเจริญของ บ้านเมืองก็ดังพระโอวาทของพระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้แล้วนี้ การให้ทานกันจะเป็น ความฉิบหายแก่กันได้อย่างไร การรักษาศีลเพื่อความระงับดับเสียซึ่งความคะนอง ที่จะก่อ ความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้อื่นนั้น ก็เป็นความงามสำหรับทุกคนที่จะพึงประพฤติปฏิบัติ แล้ว

การเจริญเมตตาภาวนาให้จิตมีความเฉลียวฉลาด มีความรุ่มเย็นเป็นสุข ให้เกิดความเมตตาสงสาร เห็นท่านเห็นเรามีความเสมอภาคกัน ด้วยความเป็นสาระสำคัญเหมือนกัน ๆ ทั้งชีวิตจิตใจและทุกสิ่งทุกอย่างภายในตัวของคนและสัตว์ มีความเสมอภาคด้วยกัน ก็ไม่มีใครที่จะเกินพระพุทธเจ้า พระองค์ได้ทรงสั่งสอนทุกอย่าง ให้เราทั้งหลายได้ดำเนินตามนี้ เพราะฉะนั้นศาสนธรรมจึงเป็นสิ่งที่ราบรื่นที่สุด ผู้ใดได้ประพฤติปฏิบัติตามศาสนธรรมนี้แล้ว จะเป็นผู้มีความรุ่มเย็นเป็นสุขทั้งตนเองและผู้อื่น

เพราะธรรมไม่เคยเป็นพิษเป็นภัยต่อผู้ใด นอกจากให้ความรุ่มเย็นเป็นสุขแก่โลกตามความมีมากมีน้อยของผู้ปฏิบัติตามเท่านั้น เราก็ให้พยายามทำความรุ่มเย็นเป็นสุขให้แก่เรา เพราะคำว่าเรานี้ก็หมายถึงใจโดยตรง ถูกกิเลสเหยียบย่ำทำลายทั้งวันทั้งคืน ยืนเดิน นั่ง นอน มาตั้งแต่กัปไหนกัลป์ใด ในชีวิตของเรานี้เราก็อบรมมาแล้วว่า ได้รับความทุกข์เพราะอำนาจแห่งกิเลสทั้งหลายซึ่งเป็นภัยนี้ สิ่งที่เป็นภัยก็คือเรื่องของกิเลส เป็นภัยต่อสัตว์โลกเป็นภัยต่อเรา

การบำเพ็ญธรรมจึงเป็นเครื่องปราบปรามกิเลส ซึ่งเป็นภัยต่อเราโดยตรง เพื่อจะให้ความสุขความสบายขึ้นมา เมื่อกิเลสเหล่านั้นค่อยลดน้อยเบาบางลงไป ตลอดถึงกิเลสเหล่านั้นสิ้นซากไปหมด เพราะการปราบปรามของเราแล้ว เราจะเป็นผู้มีอิสระเต็มที่เพราะอำนาจแห่งธรรมนี้เท่านั้น ไม่มีอำนาจใดที่จะเหนือจากธรรม ที่จะปราบปรามสิ่งที่เปื้อนเลี่ยนหนามแก่จิตใจของเราตลอดถึงส่วนรวม ขอให้เราทั้งหลายได้พิจารณาพิจารณาบำเพ็ญตน

ชีวิตจิตใจของเรานี้เหมือนกับวัตถุที่ถูกแขวนอยู่บนต้นไม้ ไม่ทราบมันจะขาดหล่นตุ้มลงมาเมื่อไร เมื่อเชือกไม่มันคงก็ขาด เพราะความกดถ่วงมันมีตลอดเวลา กำลังของสิ่งที่ผูกมัดนั้นอาจจะต้านทานไม่ได้ในวันใดวันหนึ่ง มันต้องขาดลงมาได้ เพราะความกดถ่วงหรือน้ำหนักนี้มันถ่วงอยู่ตลอดเวลา นี่เรื่องความตายมันถ่วงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีวันลดน้อยถอยลงเลย เพราะฉะนั้นความแก่ความชราคร่ำคร่ามันจึงค่อยเป็นไป ๆ เมื่อจุดสุดท้ายแล้ว มันก็หล่นตุ้มเหมือนกันกับสิ่งถูกผูกแขวนไว้นั้นแล

เราจึงไม่ควรประมาทในขณะที่เราทราบอยู่ว่าความตายนี้เป็นเช่นนั้น มันมีอยู่ทุกรูปทุกนาม ทั้งหญิงทั้งชาย ทั้งสัตว์ไม่ว่าประเภทไหน ๆ มันถูกผูกแขวนไว้ด้วยกันทั้งนั้นแหละ แล้วแต่จะหล่นตุ้มลงก่อนหน้าหลังกัน อยู่ไหนป่าช้ารอบด้าน เรื่อย่าสงสัยเรื่องความตายมันอยู่กับตัวของเรา ข้างหน้าก็ตายได้ ข้างหลังก็ตายได้ ข้างบนข้างล่างภายในร่างกายของเรานี้ตายได้ เพราะฉะนั้นจึงว่าป่าช้ามีอยู่รอบด้าน เรื่อย่าได้ประมาทอนใจ

เมื่อเป็นโอกาสของเราที่จะไปบำเพ็ญคุณงามความดีเมื่อไร ให้เราพยายามทำ เราอย่าให้กิเลสมาแย่งชิงเอาไปหมด เวล่ำเวลาวันหนึ่ง ๆ ๒๔ ชั่วโมง หาเวลาที่จะบำเพ็ญความดีไม่ได้ ก็แสดงว่าเราโง่กว่ากิเลสเสียจนเกินไป เพราะกิเลสนี้มันแหลมคมมาก มันเคยเป็นศาสตราจารย์ของวัฏจักรนี้มาเป็นเวลานาน มันแย็บออกมาค่าไหน จึงเป็นฤทธิ์เป็นเดช เป็นอุทธาคักดานุภาพ ให้เรากราบไหว้มันอยู่ภายในจิต คือยอมจำนนมันตลอดเวลา ไม่ทราบว่ามันเป็นพิษเป็นภัยอะไรเลย เชื่อมันทั้งนั้น

เช่นเวลาจะนั่งภาวนา พอจะเริ่มนั่ง นี่มันจะเหนื่อยแล้วนะ เน้มันหลอกแล้ว พอ นั่งปั๊บก็จะเอามรรคผลนิพพานนั้นแล้ว ถ้าไม่ได้อย่างใจก็ขี้เกียจแล้ว ความขี้เกียจก็คือเรื่องของกิเลส ไม่ใช่เรื่องของธรรม เรื่องของธรรมคือความขยันหมั่นเพียร เอ้า ได้ไม่ได้ก็ตาม พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ พระพุทธเจ้าเป็นผู้สิ้นกิเลส กิเลสเป็นกิเลส มันหลอกคนเสมอ ธรรมะพระพุทธเจ้าไม่เคยหลอก พระพุทธเจ้าไม่เคยหลอกสัตว์ เราจะเชื่อกิเลสหรือเชื่อพระพุทธเจ้า ถ้าเราเชื่อกิเลสแล้วเราก็จะต้องได้รับความหลอกมันเรื่อย ๆ ไป

ถ้าเราเชื่อพระพุทธเจ้าแล้ว เราก็จะเห็นกิเลสนี้เป็นข้าศึก ก็ต่อสู้กิเลสแล้วมีวันชนะจนได้ นั้น เอาตรงนี้ มันเหยียบย่ำทำลายจิตใจเรามาเป็นเวลานาน ให้เราเห็นภัยของมัน และพยายามบำเพ็ญ การบำเพ็ญคือความตะเกียกตะกายตนเพื่อให้พ้นจากความทุกข์ ความลำบาก เพราะอำนาจของกิเลสนี้ ก็เป็นสิ่งที่ยากลำบากอยู่บ้างเหมือนกัน แต่ยากลำบากก็ตาม พระพุทธเจ้าก็ทรงทำมาแล้ว ถ้าหากว่าตาย ก็ควรจะตายก่อนเราแล้ว นี่ก็ได้ผลเพราะความลำบาก ได้ผลเพราะความเพียร ได้มาเป็นศาสดาสอนโลก และเป็นผู้ที่พ้นจากทุกข์ได้ เพราะอำนาจแห่งความเพียร

ตามหลักธรรมท่านสอนไว้ว่า วิริเยน ทุกขมจฺเจติ คนจะล่วงพ้นความทุกข์ได้โดยลำดับ ๆ จนกระทั่งถึงพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิงได้ เพราะอำนาจแห่งความเพียร นี่เป็นหลักธรรมที่ศาสดาสอนไว้ ความขี้เกียจขี้คร้านไม่ทำประโยชน์อะไรให้เกิดขึ้นเลย นอกจากเป็นการสั่งสมกิเลสให้เต็มหัวใจเท่านั้น ซึ่งมันก็เต็มอยู่แล้ว ไม่มีใครบกร่องเรื่องกิเลสนี้ ถ้าเอาไปขายทอดตลาด สตางค์หนึ่งก็ไม่มีใครซื้อ เพราะต่างคนต่างมี ต่างคนต่างเต็มร้านอยู่แล้ว

แต่ธรรมะนั้นเป็นของที่หายาก เราจึงควรพยายามอันนี้ ให้ทางธรรมะนี้ออกโชว์เสียหน่อย ไม่ได้โชว์ข้างนอกก็ตาม ให้มันโชว์อยู่ภายในจิตใจของเรา มีความอาจหาญรื่นเริง มีความสุขความสบายอยู่ภายในจิตใจนี้ ชื่อว่าเป็นผู้มีสมบัติ เป็นผู้มีศรัทธาอยู่ภายในตน จะเป็นจะตายนั้น เป็นเรื่องของธาตุของขันธ์ที่จะต้องสลายอยู่ด้วยกันทุกรูปทุกนาม ตายก็ขอให้อ้อมท้อง หมายถึงว่า ให้อ้อมใจ อย่าให้ตายด้วยความหิวโหย ไม่มีบุญมีกุศลติด

ตัวแม่แต่นิดหนึ่งเลย เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ไปโลกไหนก็ไปเถอะ ก็จะต้องมีแต่ความทุกข์ ความทรมาน เพราะไม่มีบุญมีกุศลติดใจเลย

ผู้ที่มีความเหือดแห้ง ผู้ที่มีความเหี่ยวแห้ง ผู้ที่มีความทุกข์ความกั้นดาร์อยู่ภายในจิตใจ นี้ ไปที่ไหนจะหาความสมบูรณ์ไม่ได้ ผู้ที่มีความชุ่มเย็นเป็นสุข เพราะอำนาจแห่งกุศลที่ตน ได้สร้างไว้แล้วนี้ ไปภพไหนก็ไปเถอะ จะมีความร่มเย็นเป็นสุขในที่นั่นตลอดไป เพราะ อำนาจแห่งกุศลที่ตนสร้างไว้แล้วนี้ นี่เป็นหลักสำคัญที่ประจำใจของสัตว์โลกด้วยกัน จึง ขอให้ทุกท่านได้นำไปพิจารณา และอุทิศสัพเพัญตามกำลังความสามารถของตน อย่าได้ลดละ

เราเชื่อพระพุทธเจ้า ให้พยายามเชื่อพระพุทธเจ้า เราเชื่อกิเลสตัณหาอาสวะ ซึ่งเป็น ของที่ต่ำทรามนี้ได้เชื่อมั่นมานานแล้ว ถูกมันโกหกเสียนาน เวลานี้ให้เรา พุทธิ ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ เราได้ถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ด้วยน้ำใจของเรา และพยายามเชื่อ พระพุทธเจ้า ยากก็เชื่อพระพุทธเจ้าว่าเคยยากมาแล้วเหมือนกัน ยากมาก่อนเราแล้ว พยายามมาก่อนเราแล้ว ได้เคยทุกข์เคยลำบากเพราะความเพียรมาก่อนเราแล้ว ท่านได้ เป็นศาสดาเพราะความเพียรเหล่านี้ ไม่ได้เป็นศาสดาเพราะความขี้เกียจ เพราะความ อ่อนแอ เพราะความท้อถอย เพราะฉะนั้นคำว่า พุทธิ ธมฺมํ คจฺฉามิ เราจึงดำเนินตามแบบ ของลูกศิษย์ที่มีครู จึงขอยุติธรรมเทศนาเพียงเท่านี้

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz